

וַיֵּרָא וְהָנָה בָּאֵר בְּשָׂדֶה וְהָנָה שֵׁם
שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ.
בָּאֵר - הַדְּרָגָה שֶׁל אָדוֹן כָּל
הָאֶרֶץ. בְּשָׂדֶה - שָׂדֶה הַתְּפוּחִים
הַקְּדוּשִׁים. שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן -
שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת
מְתַקְנֹת עַל אוֹתָהּ הַבָּאֵר, וְהֵן
נִצְ"ח וְהו"ד וְהִסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם.
וְאֵלּוּ מוֹשְׁכוֹת מִים מְלַמְּעֶלָה
וּמְמַלְאִים אֶת הַבָּאֵר הַזֹּאת.

מִשּׁוּם שֶׁהַמְקוֹר הַהוּא, יְסוּד
הָעוֹלָם, כְּשִׁשׁוּרָה בַּבָּאֵר הַזֶּה,
הוּא עוֹשֶׂה פְּרוֹת וְנוֹבֵעַ תָּמִיד,
וְאוֹתָהּ הַבָּאֵר מְתַמְלֶאֶת מִמֶּנּוּ.
כִּינּוֹן שֶׁהַתְּמַלְאָה, וְדָאִי כִּי מִן
הַבָּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים, אֵלּוּ
הֵם כָּל הָאוֹכְלוֹסִים וְהַמְחַנּוֹת
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁכֻּלָּם מִשְׁקִים
וְשׁוֹתִים מִהַבָּאֵר הַהִיא, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד פְּרָאוּי לוֹ.

וְהָאֶבֶן גְּדוֹלָה עַל פִּי הַבָּאֵר - זו
הָאֶבֶן שֶׁמִּמֶּנָּה כּוֹשְׁלִים בְּנֵי
הָעוֹלָם, אֶבֶן נֶגֶף וְצוֹר מְכֻשׁוֹל,
שֶׁעוֹמֶדֶת תָּמִיד עַל פִּי הַבָּאֵר הַזֶּה,
עַל פְּקֻדָּתָהּ לְתַבֵּעַ הַדִּין שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם שְׁלֹא יֵרֵד מִזּוֹן וְטוֹב
לְעוֹלָם.

וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים. לֹא
כְּתוּב וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה הָעֲדָרִים,
אֲלָא כָּל הָעֲדָרִים. הַמְחַנּוֹת
הַקְּדוּשִׁים לְמַעַלָּה וְהַמְחַנּוֹת
הַקְּדוּשִׁים לְמַטָּה. אֵלּוּ בְּשִׁירִים
וְתַשְׁבּוּחוֹת לְמַעַלָּה, וְאֵלּוּ
בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת לְמַטָּה. אֵלּוּ
וְאֵלּוּ מִדּוֹ וְגִלְלוֹ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל
פִּי הַבָּאֵר. מְגַלְגְּלִים אוֹתָהּ
וּמַעֲבִירִים אוֹתָהּ מִן הַקֶּדֶשׁ
וּמִסְתַּלְקֶת מִן הַדִּין. מִדּוֹ וְהִשְׁקוּ
אֶת הַצֹּאן. נוֹסְעִים מְלֹאכִים
עֲלִיּוֹנִים לְמַעַלָּה, וְנוֹסְעִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה.

אַחֵר כֹּף וְהִשְׁבִּיבוּ אֶת הָאֶבֶן, עַל פְּקֻדַּת הַבָּאֵר הַזֶּה, שֶׁתְּהִיָּה מַעֲטָרֶת [מַעֲטָרֶת] לִפְנֵי וּלְתַבֵּעַ הַדִּין שֶׁל
הָעוֹלָם, לְהַנְהִיג הָעוֹלָם בְּדִין, וְכֹף צָרִיד, שֶׁהָרִי אֵין הָעוֹלָם יְכוּל לַעֲמֹד אֲלָא עַל דִּין, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה
בְּאֻמָּת וְזִכּוֹת.

כִּינּוֹן שֶׁנֶּשְׁלֵם יַעֲקֹב, לֹא הִצְטָרַף לְאֶבֶן הַזֶּה סִיּוּעַ אַחֵר. מֵה כְּתוּב? וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאֶבֶן. וַיִּגַּל

וַיֵּרָא וְהָנָה בָּאֵר בְּשָׂדֶה וְהָנָה שֵׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים
עָלֶיהָ. (בראשית כט) בָּאֵר, דְּרָגָא דְּאָדוֹן כָּל הָאֶרֶץ. בְּשָׂדֶה,
חֶקֶל תְּפוּחִין קְדִישִׁין. שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן, תֵּלַת דְּרָגִין עֲלִינ
קְדִישִׁין, מְתַמְקֵנָן עַל הַהוּא בִּירָא, וְאִינוּן, נִצְ"ח וְהו"ד
וְיִסּוּדָא דְּעֵלְמָא. וְאֵלִין מְשַׁכִּין מִיָּא מְלַעֲיָלָא, וּמְלִינ לְהָאִי
בִּירָא.

כִּינּוֹן דֶּה־הוּא מְקוֹרָא, יְסוּדָא דְּעֵלְמָא, כִּד שְׁאֲרֵי כְּגוֹ הַהוּא
בִּירָא, עֲבִיד פִּירֵי וְנִבְיַע תְּדִיר, וְאֶתְמַלְאָה הַהוּא בִּירָא
מִגִּיָּה. כִּינּוֹן דְּאֶתְמַלְאָה, וְדָאִי (בראשית כט) כִּי מִן הַבָּאֵר הַהִיא
יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים, אֵלִין אִינוּן כָּל אוֹכְלוֹסִין וּמְשַׁרְיִין קְדִישִׁין,
דְּכֻלְהוּ שְׁקִינ וְשִׁתָּאן מִהַהוּא בִּירָא, וְכָל חַד וְחַד כְּמָה
דְּאֶתְחַזִּי לִיהָ.

וְהָאֶבֶן גְּדוֹלָה עַל פִּי הַבָּאֵר. דָּא אֶבֶן, דְּמִיָּה כְּשִׁלִּי בְּנֵי
עֵלְמָא, אֶבֶן נֶגֶף וְצוֹר מְכֻשׁוֹל, דְּקִיָּמָא תְּדִיר עַל פִּי
הָאִי בָּאֵר, עַל מִימְרִיָּה, לְמַתְבַּע דִּינָא דְּכָל עֵלְמָא, דְּלֹא יַחֲוֹת
מִזּוֹנָא וְטַב לְעֵלְמָא.

וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים, וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה הָעֲדָרִים, לֹא כְּתִיב,
אֲלָא כָּל הָעֲדָרִים, מְשַׁרְיִין קְדִישִׁין לְעִילָא, וּמְשַׁרְיִין
קְדִישִׁין לְתַתָּא, אֵלִין בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבִין לְעִילָא, וְאֵלִין
בְּצֻלוֹתֵין וּבְעוֹתֵין לְתַתָּא, אֵלִין וְאֵלִין מִדּוֹ (בראשית כט) וְגִלְלוֹ
אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאֵר, מְגַנְדִּירִין לָהּ, וּמַעֲבִירִין לָהּ מִן
קְדִישָׁא וְאֶסְתַּלִּיק מִן דִּינָא. מִדּוֹ וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן, נִטְלוּ
מְלֹאכִי עֲלָאִי לְעִילָא, וְנִטְלוּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא.

לְבָתֵּר וְהִשְׁבִּיבוּ אֶת הָאֶבֶן, עַל מִימְרָא, דֶּה־אִי בָּאֵר, לְאֶתְעַטְרָא
(ס"א לְאֶתְעַטְרָא) קְמִיָּה, וּלְמַתְבַּע דִּינָא דְּעֵלְמָא,
לְאֶתְנַהֲגָא עֵלְמָא בְּדִינָא, וְהָכִי אֶצְטְרִיךְ דֶּה־אִי לֹא יְכִיל עֵלְמָא
לְמִיָּקָם אֲלָא עַל דִּינָא, לְמַהוּ כִּלָּא בְּקִשׁוּט וְזִכּוֹ.

כִּינּוֹן דְּאֶשְׁתַּלִּים יַעֲקֹב, לֹא אֶצְטְרִיךְ לְהָאִי אֶבֶן סִיּוּעַ אַחֵרָא,

כִּינּוֹן שֶׁנֶּשְׁלֵם יַעֲקֹב, לֹא הִצְטָרַף לְאֶבֶן הַזֶּה סִיּוּעַ אַחֵר. מֵה כְּתוּב? וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאֶבֶן. וַיִּגַּל

וּגְלָלוֹ, וְלֹא כְּתוּב וַיִּסֶּר וְהִסִּירוּ, אֲלֵא [וּגְלָל] וּגְלָלוֹ, הֵינּוּ הָעֲרֻבִּים שֶׁל הַשֵּׁטֶן שֶׁמְעַרְבָּבִים אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יוּכַל לְקַטְרְגָּהּ. וַיַּעֲקֹב לְבָדוֹ, לֹא הִצְטַרֵּף לְסִיוֵּעַ אַחֵר, אֲלֵא הוּא לְבָדוֹ. שֶׁהָרִי יַעֲקֹב הָיָה בְּחִיר הָעֲבֹת. שֶׁפִּינֵן שֶׁיָּכֹל לַעֲשׂוֹ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה, יְכוּל לְמַעֲלָה, וּבְכַל צָרָה מַעֲשֶׂה.

שְׁנֵי עוֹלָמוֹת יִרְשׁ יַעֲקֹב - אֶחָד הָעוֹלָם שֶׁנִּגְלָה, וְאֶחָד הָעוֹלָם שֶׁהִתְכַּסָּה, כְּמוֹ שֶׁהֵם מְמַשׁ. מֵאֶחָד יֵצְאוּ שְׁשֶׁה שְׂבָטִים, וּמֵאֶחָד יֵצְאוּ שְׁנֵי שְׂבָטִים. הָעוֹלָם הַמְּכֻסָּה הוֹצִיא שְׁשֶׁה צְדָדִים, וְהָעוֹלָם הַמְּגֻלָּה הוֹצִיא שְׁנַיִם, וְאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוּבִּים שֶׁתַּחֲתֵיהֶם. וַיַּעֲקֹב נִמְצָא בֵּין שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, בְּדַמּוּתָם מְמַשׁ, וּמִשּׁוּם כֵּן כָּל דְּבָרֵי לֵאמֹר הָיוּ בְּנִכְסָה, וְשֶׁל רַחֵל בְּהִתְגַּלּוּת.

מִשְׁנַח. בְּנֵי עֲלִיּוֹן, קְדוֹשִׁים עֲלִיּוֹנִים, בְּרוּכֵי וְנִכְרָזֵי הָעוֹלָם, מִחַ הָאָגוּז, הַתְּפִנְסוֹ לְדַעַת. הֵנָּה צִפּוֹר יוֹרֶדֶת בְּכָל יוֹם, מִתְעוֹרֶרֶת בִּגְן. שְׁלֵחַת אֵשׁ בְּכִנְפֶיהָ, בִּידֶיהָ שֶׁלֹּשׁ מִגְרָפּוֹת שְׁנוֹנוֹת פְּחָרֵב, מִפְּתָחוֹת שֶׁל גְּנוֹזִים בֵּיד יָמִין.

קוֹרָא בְּחִיל וְאוֹמֵר: מִי מִכֶּם שֶׁפָּנִיו מְאִירוֹת, שֶׁנִּכְנַס וַיֵּצֵא וְהִחֲזִיק בְּעֵץ הַחַיִּים, הִגִּיעַ לְעִנְפָיו, אָחִז בְּשִׁרְשׁוֹ, אֲכַל מִפְּרִי הַמֵּתוּק מִדְּבַשׁ, נוֹתֵן חַיִּים לְנֶפֶשׁ וּרְפוּאָה לְעֶצְמוֹ?

הַשֹּׁמֵר מִהֲרֹהוּ רַע, מִהֲרֹהוּ שֶׁמִּשְׁקַר בְּעֵץ הַחַיִּים, מְטַמֵּא הַנֶּהָר וְהַנַּחֵל הַמְּקוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁנוֹתָן מוֹת לְנֶפֶשׁ וְשֹׁכֵר לְעֶצְמוֹ, אֵין לוֹ כָּלֵל קִיּוֹם.

הַהֲרֹהוּ שֶׁמְטַמֵּא אוֹתוֹ הַמְּקוֹר שֶׁלוֹ, עוֹשֶׂה עֵץ שֶׁל שֶׁקֶר, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ הַהֲרֹהוּ עוֹלָה וּמִחֲלִיף נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ. עֵץ הַחַיִּים מִסְתַּלֵּק, וְעֵץ הַמָּוֶת מִחֲזִיק בּוֹ, מוֹשֵׁף מִשֶּׁם הַנֶּפֶשׁ.

אִי לוֹ שֶׁנֶּעֱקַר בַּהֲרֹהוּ הַהוּא מִתּוֹךְ עֵץ הַחַיִּים וְנִדְבֵק בְּעֵץ הַמָּוֶת, אֵין בּוֹ עֲנָפִים, לֹא רוּאָה טוֹב

מִה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כט) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן. וַיִּגַּל וַיְגַלְלוּ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּסֶּר וְהִסִּירוּ. אֲלֵא וַיְגַלְלוּ, הֵינּוּ עֲרֻבֵּי דְשֵׁטֶן, דְּמַעַרְבְּבִין לֵיהּ, דְּלֹא יָכִיל לְקַטְרְגָּהּ. וַיַּעֲקֹב בִּלְחֻדִּיהּ, לֹא אֲצִטְרִיף לְסִיוֵּעַ אַחֵרָא, אֲלֵא אִיהוּ בִּלְחֻדִּיהּ, דְּהָא שְׁלִימוֹ דְּאִבְהֵתָא הָוָה יַעֲקֹב, דְּכִיּוֹן דִּיכִיל בֵּיהּ בַּעֲשׂוֹ בְּהָאֵי עֲלֵמָא יָכִיל לַעֲיֵלָא. וּבְכֹלֵא אֲצִטְרִיף עוֹבְדָא.

תְּרִין עֲלָמִין אַחֲסִין יַעֲקֹב, חַד עֲלֵמָא דְאַתְגַּלְיָא, וְחַד עֲלֵמָא דְאַתְפְּסָיָא כְּגוֹנָא דְלֵהוֹן מְמַשׁ, מִחַד נִפְקוּ שֵׁית שְׂבָטִין, וּמִחַד נִפְקוּ תְּרִין שְׂבָטִין. עֲלֵמָא דְאַתְפְּסָיָא אֲפִיק שֵׁית סְטִרִין, עֲלֵמָא דְאַתְגַּלְיָא אֲפִיק תְּרִין, וְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְתַחֲוֹתָהּ, וַיַּעֲקֹב בֵּין תְּרִין עֲלָמִין אֲשַׁתְּפַח, בְּדִיוֹקְנָא דְלֵהוֹן מְמַשׁ, וּבְגִין כֵּן כָּל מַלּוּי דְלֵאמֹר הוּוּ בְּאַתְפְּסָיָא, וְדִרְחַל בְּאַתְגַּלְיָא.

מִתְנִיתִין. בְּנֵי עֲלִיּוֹן, קְדִישֵׁי עֲלִיּוֹנִין, בְּרִיכָן (כ"א בְּרִדוֹ) דְּעֲלֵמָא, מוֹחָא דְאַגּוּזָא. כְּנָשׁוֹ לְמַדְעָה, הָא צִפּוֹר נְחִית בְּכָל יוֹמָא, אֲתַעֵר בְּגִנְתָא. שְׁלֵחַת דְּנוּרָא בְּגִדְפָהּ. בִּידֵהּ תִּלְתָּא מִגְרָפִין שְׁנִינָן כְּחֻרְבָא. מִפְּתָחוֹן גְּנוֹזִין בִּידָא יְמִינָא.

קָרִי בְּחִיל וְאוֹמֵר, מֵאֵן מִנְכּוֹן דִּי נְהִירוֹ אֲנַפּוּי, דִּי עָאֵל וְנִפְק וְאַתְתַּקִּיף בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, מְטָא בַּעֲנַפּוּי, אֶחָד בְּשִׁרְשׁוֹי, אֲכִיל מֵאִיבֵיהּ מִתִּיק מִדּוּבִשָּׂא, יְהִיב חַיִּין לְנֶפֶשָׂא, אֲסוּתָא לְגִרְמִיהּ.

אֲסַתְמַר מִהֲרֹהוּרָא בִישָׂא, מִהֲרֹהוּרָא דְמִשְׁקַר בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, מִסְאִיב נְהִירָא וְנִחְלָא מְקוֹרָא דִישְׂרָאֵל, דִּיהִיב מוֹתָא לְנֶפֶשָׂא, וְתַבִּירוֹ לְגִרְמִיהּ לִית לֵיהּ קִיּוּמָא כָּלֵל.

הֲרֹהוּרָא דְמִסְאִיב הֵהוּא מְקוֹרָא דִילֵיהּ, עָבִיד אֵילָנָא דְשִׁקְרָא, בְּגִין דִּיהוּא הֲרֹהוּרָא סְלֵקָא, וְאַחֲלָף נֶפֶשָׂא תַּחוּת נֶפֶשָׂא. אֵילָנָא דְחַיִּי אֲסַתְלֵק, וְאֵילָנָא דְמוֹתָא אֲתַתְקִיף בֵּיהּ, נֶפֶשָׂא מִתְּמָן מְשִׁיף.

וְוִי לֵיהּ, דְאַתְעַקֵּר בְּהֵהוּא הֲרֹהוּרָא, מִגּוֹ אֵילָנָא דְחַיִּי,